

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

22 januari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ontbinding van het Vlaams onderwijscentrum Brussel en de overname van de dienstverlening door de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Dinsdag 22 januari 2002

VOORZITTER : De heer Luk Van Nieuwenhuyzen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.05 uur.*

Interpellatie van de heer Kris Van Dijk tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ontbinding van het Vlaams onderwijscentrum Brussel en de overname van de dienstverlening door de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dijk tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ontbinding van het Vlaams onderwijscentrum Brussel en de overname van de dienstverlening door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Minister Anciaux zal ook in naam van minister Vanderpoorten antwoorden.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb vernomen dat het Vlaams Onderwijscentrum wordt ontbonden. Het Vlaams Onderwijscentrum Brussel werd op 16 mei 1967 opgericht als VZW om het Nederlandstalig onderwijs in de negentien gemeenten van het arrondissement Brussel-Hoofdstad te propageren en te verdedigen.

Twee Vlaamsgezinde socialisten lagen aan de basis van het initiatief. Oud-minister en Brusselaar Fayat verzocht de heer Craeybeckx, burgemeester van Antwerpen, die erg bekommerd was om het lot van

de Brusselse Vlamingen, 'iets' te ondernemen om het Nederlandstalig onderwijs in Brussel bekend te maken en te ondersteunen. We weten allemaal dat de heer Craeybeckx erg bekommerd was over het lot van de Vlaamse Brusselaars. Van hem komt het citaat : 'Vlaanderen laat Brussel nooit los'. (*Opmerking van minister Bert Anciaux*)

Toen hij zich in de vroege uurtjes naar de Grote Markt liet voeren, zou hij gezegd hebben dat een volk dat zoiets afgaf zonder strijd, een – en ik zal het deftig houden – minderwaardig volk was. (*Opmerking van minister Bert Anciaux*)

In overleg met de heer Portier, toenmalig secretaris-generaal van het VEV, sprak de heer Craeybeckx begin 1967 de grote Vlaamse cultuurverenigingen aan. Op een tweede vergadering beslisten ze een Vlaams Onderwijscentrum op te richten. De statuten van het VOC werden op 16 mei 1967 ondertekend. Op 1 maart 1968 werd Gijs Carré aangesteld als secretaris van het VOC. Hij is er nog altijd directeur van.

Het VOC stelde zich van meet af aan tot doel in een geest van pluralisme het Nederlandstalige onderwijs in Brussel in zijn geheel te verdedigen en te werken voor de drie onderwijsnetten. In 1974 werd de raad van bestuur uitgebreid met afgevaardigden van de drie netten, alsook met vertegenwoordigers van het sociaal-cultureel werk.

De eerste actie van het VOC was de verspreiding, in 1968, van een acht bladzijden tellend krantje met de adressen van de Nederlandstalige scholen bij alle inwoners van de negentien gemeenten van Brussel-Hoofdstad. Daaruit groeide de jaarlijkse 'Gids voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel', waarvan de vierendertigste en recentste editie vorig jaar 248 pagina's telde. Sinds de jaren tachtig bevat de gids, naast informatie over het onderwijsaanbod, een overzicht van het hele Nederlandstali-

Van Dijck

ge sociale en culturele aanbod en verenigingsleven in het Brussels gewest.

Naast dit jaarlijks initiatief organiseerde het VOC jaarlijks een hoop andere zaken, gaande van informatiecampagnes tot het inrichten van bos-, boerderij- en zeeklassen en het opstellen van een peuterplan Brussel.

Voor zijn financiering kon het VOC aanvankelijk rekenen op steun van tientallen Vlaamse gemeentebesturen, die gevolg gaven aan de oproep van de heer Craeybeckx jaarlijks 1 frank per inwoner te storten. Sinds de regering in 1972 gemeenten verbod verenigingen in een ander taalgebied te subsidiëren, kreeg het VOC een subsidie van de overheid, eerst via het ministerie van Onderwijs, sinds 1990 via de VGC.

Doordat de VGC de subsidiëring op 31 januari 2002 stopzet, ziet de raad van bestuur zich genoodzaakt het VOC te ontbinden. Ik weet niet of over de stopzetting overleg is gepleegd met de VZW. De Vlaamse Gemeenschapscommissie belooft in elk geval de dienstverlening aan de Nederlandstalige scholen in Brussel over te nemen.

Mijnheer de minister, is het wegvallen van het VOC geen verlies voor de Nederlandstalige onderwijsgemeenschap, zeker nu de Vlaamse regering pleit voor netoverschrijdende samenwerking? Het VOC deed dit al in 1967-1968. Wat bedoelt de VGC als ze zegt dat ze de dienstverlening aan de Nederlandstalige scholen in Brussel van het VOC zal overnemen? Hoe zal ze dit concreet doen? Komen hiervoor extra gelden vrij? Wordt er personeel overgeheveld? Wordt de opgedane kennis al dan niet overgenomen? Zal de gids verder jaarlijks worden gepubliceerd en verdeeld? De verspreiding van deze gids is belangrijk omdat daarin, naast het onderwijs, het hele sociaal-culturele terrein van het Brussels gewest wordt bestreken. Moeten we niet pleiten voor het behoud van het VOC gezien zijn duidelijke en zinvolle rol in het Brussels onderwijslandschap?

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, ik wens niet vooruit te lopen op het antwoord van minister Anciaux. Ik wil er enkel op wijzen dat een aantal initiatieven die werden opgestart tijdens de strijdjaren, nu door de VGC worden overgenomen. In het verleden is dit reeds gebeurd met het Centrum voor Contact en Cultuurcommunicatie. Daar

is alles vlot verlopen. De dienstverlening is zelfs verbeterd.

Ik begrijp dat dit vervelend is voor de mensen die jarenlang aan de kar hebben getrokken. Het is voor hen psychologisch niet altijd makkelijk hun geesteskind na een tijd te moeten loslaten.

Inzake het onderwijs worden de nodige garanties geboden.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb de indruk dat het VOC sterker zal worden geïnstitutionaliseerd. Daar ben ik het mee eens. Men heeft me echter altijd geleerd dat de overheid zich niet moet bezighouden met zaken die door privé-initiatieven tot algemene voldoening worden aangeboden.

Mijnheer de minister, zijn de initiatiefnemers ergens tekortgeschoten?

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik beseft dat men niet te allen prijze moet vasthouden aan welke instelling dan ook. De vraag is of het VOC inderdaad geen nut meer heeft. Ik ben daar niet van overtuigd. Omwille van haar banden met de rest van Vlaanderen kan het zorgen voor een verhoogde belangstelling voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Campagnes die uitgaan van het VOC staan bovendien boven de initiatieven die van de netten uitgaan. Ze komen geloofwaardiger over dan wanneer ze uitgaan van de VGC. Ik heb ook de indruk dat het VOC zich opwerpt als spreekbuis van de onderwijssector ten opzichte van de inrichtende macht.

Deze drie aspecten zijn niet onbelangrijk. Ik heb dan ook vragen bij het opdoeken van het VOC.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank de heer Van Dijck voor het stellen van deze vraag omdat we op deze manier een eresaluut kunnen brengen aan het Vlaams Onderwijscentrum Brussel. Het heeft een belangrijke historische rol gespeeld in het Nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad. Het VOC materialiseerde immers de band tussen Vlaanderen en Brussel. Het is belangrijk als historisch immaterieel erfgoed.

Anciaux

Mede door het feit dat de subsidie aan het VOC de afgelopen vijftien jaar nauwelijks of niet verhoogde, is de rol van het VOC tot die van een symbool gekrompen. De dienst, later de directie Onderwijs van de NCC en nog later de Vlaamse Gemeenschapscommissie namen geleidelijk de taken van het VOC over : onder meer de organisatie van de promotiecampagne, de subsidiëring van para- en postscolaire activiteiten, de leerlinggebonden subsidies voor de geïntegreerde werkperiodes, opdrachten voor studies en de organisatie van studiemomenten. De overname van de dienstverlening was dus al een feit vóór de vereffening van het VOC.

Wat overbleef, waren de twee personeelsleden van de VZW en de uitgave van de jaarlijkse gids van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. In het licht van de talrijke publicaties die de Vlaamse Gemeenschapscommissie sinds haar ontstaan in eigen beheer uitgaf, had deze opdracht als bestaansreden voor het VOC weinig toegevoegde waarde. De uitgave zal door de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden voortgezet.

Het vereffenen van het VOC is dus een daad van goed bestuur, hoe hard dat ook klinkt. Netoverschrijdende samenwerking wordt in Brussel immers direct door de Vlaamse Gemeenschapscommissie gestuurd en de Vlaamse minister van Onderwijs bewaakt dit mee. Zo werd het behoud van de aangepaste normen voor het deeltijds kunstonderwijs gekoppeld aan de voorwaarde voor netoverschrijdende samenwerking. Tijdens de vorige zittingsperiode werd een overeenkomst gesloten tussen de minister van Onderwijs en het collegelid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie over het voorrangsbeleid Brussel. Dit kan trouwens als model van netoverschrijdende samenwerking gel-

den voor heel Vlaanderen. Recent werd door collegelid Vanhengel in samenspraak met minister Vanderpoorten, een netoverschrijdend urgentiefonds voor onderwijsinvesteringen in het leven geroepen.

Het VOC heeft een voortrekkersrol gespeeld. Ondertussen is er een institutionalisering aan de gang in Brussel en hebben Vlamingen er hun eigen instellingen. De VGC is rechtstreeks verkozen en dus een democratische instelling.

We moeten deze evolutie niet betreuren. De versterking van de Vlaamse Gemeenschap is een feit. We zijn er nog lang niet, maar de instrumenten zijn in elk geval aanwezig. Dit doet geen afbreuk aan de historische verdienste van het VOC. Er is in verleden hard gevochten om te bereiken wat we vandaag hebben. De VGC is, juist omwille van haar democratische legitimiteit, de beste instelling om de rol van de VOC over te nemen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Ik wilde nog vragen of de VOC betrokken is bij deze evolutie of dat ze die lijdzaam heeft ondergaan.

Minister Bert Anciaux : Er is zeker een grote betrokkenheid geweest, alhoewel daar natuurlijk altijd sentimentele problemen bij komen kijken. De pensionering van de heer Carré heeft mee aanleiding gegeven om het centrum te ontbinden. Hij kan en zal nu vanuit die positie de problematiek verder opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.24 uur.*
